

det, hvis disse Hindringer ikke ryddedes til Side, vilde være ensbetydende med, at Tanken faldt fuldstændig bort. Jeg tænker her paa det ærede Medlem fra Ringkøbing (J. C. Christensen). Før jeg vender mig til ham, skal jeg imidlertid gøre nogle Bemærkninger til de forskellige Udtalelser, der ere fremkomne fra enkelte andre ærede Medlemmer.

Højres Ordførere have egentlig haft en og samme Tanke med Hensyn til, hvad de først og fremmest ønskede. Det, man i Højres Lejr begærer, er Forholdstalsvalgmaaden. Jeg tror endog, at den er ved at blive en Art Religion for en Del af de ærede Repræsentanter fra den Side her i Salen. Navnlig traadte denne Betragtning af Forholdstalsvalgmaaden frem hos det ærede Medlem fra Frederiksberg (Ellinger). Han istemte en formelig Lovsang over den, og han behandlede i Tilknytning dertil alle de andre Valgsystemer med en overordentlig Uvillie. Han drev det endog til et saadant Paradoks som dette, at naar man ikke fik Forholdstalsvalgmaaden, var det i Virkeligheden med Hensyn til Retfærdigheden ganske det samme, enten man havde lige store Kredse eller ikke lige store Kredse. Det vil da aabenbart sige, at det synes det ærede Medlem lige meget, om København er repræsenteret ved et Antal Folketingsmænd, som udgør under en Syvendedel af Landets samlede Tal, saaledes som det nu er Tilfældet, eller om København faar noget over en Sjettedel af Folketingsrepræsentanterne, saaledes som det efter Forslaget vilde faa.

Jeg skal ikke komme nærmere ind paa Forslaget om Forholdstalsvalgmaaden. Det er klart, at til Forholdstalsvalgmaadens Gennemførelse kræves en Grundlovsforandring, og Spørgsmaalet hører altsaa nærmest hen under den Grundlovsdebat, som snart vil følge. Om Forholdstalsvalgmaaden ønsker jeg blot paa dette Standpunkt at sige, at den ingenlunde er den ideale Valgmaade, som man tænker sig. Alle Valgmaader, som man hidtil har tumlet med i Staterne, have vist sig at have store Skrøbeligheder, og Forholdstalsvalgmaaden har ogsaa store Skrøbeligheder. Ærede Medlemmer, som have holdt paa Forholdstalsvalgmaaden, have først og fremmest fremhævet, at den sikrede, at Flertallet af Befolkningen ogsaa var Herre i det folkevalgte Kammer. Men dette er desværre ikke rigtigt efter de Erfaringer, man har gjort de Steder, hvor man har prøvet Forholdstalsvalgmaaden. Der er ét Land, som navnlig har anvendt den, det

eneste, der virkelig kan bruges som Eksempel i saa Henseende, nemlig Belgien, og der er det saaledes, at ved de Valg, der ere foregaaede under Forholdstalsvalgmaaden, vandt Mindretallet af Vælgerne Flertallet af Rigsdagsmandaterne.

Ved Valget i 1900 i Belgien var der et ganske vist lille Flertal for de Liberale og Socialdemokraterne, idet de havde 4,000 Stemmer flere end det klerikale Parti, men de Liberale og Socialdemokraterne, altsaa Flertallet af Vælgerne, fik 67 Mandater, medens Modparten, Mindretallet af Vælgerne, fik 85. Ved de sidste Valg i Belgien i 1906 og 1908 — man vælger i to Sæt dernede — havde de forønde Oppositionspartier 20,000 Stemmer Flertal og fik 79 Mandater, hvorimod Mindretallet opnaaede 87 Mandater. Fuldkommen Sikkerhed byder da i Virkeligheden Forholdstalsvalgmetoden ikke. Ikke heller er det saaledes, at Forholdstalsvalgmaaden udelukker de Alliancer, som det ærede Medlem fra Frederiksberg talte om med saa megen Ringeagt. Disse Alliancer finde f. Eks. i Belgien ustandseligt Sted. Forud for hvert Valg grupperer man sig. Liberale og Socialdemokrater træffe i mange Kredse Valgtaaler, idet det giver Betingelser for at faa flere Mandater, naar man gaar sammen, end naar man gaar hver for sig, under denne Valgmetode. Men jeg skal ikke komme nærmere ind paa dette Spørgsmaal, da en videre Drøftelse deraf naturligt kan føres under Grundlovsdebatten.

I samme Forbindelse skal jeg lige gøre opmærksom paa den Tanke, som blev udkastet af det ærede Medlem for Københavns 7de Valgkreds (V. H. O. Madsen), en Forbindelse af Forholdstalsvalg og Enmandsvalg. Det er en Tanke, som allerede i Sommer har været strejftet her i Tinget af det ærede Medlem for Holbæk Amts 1ste Valgkreds (Rode). Det er muligt, at der kunde opnaas noget ad den Vej. Det vil være en noget indviklet Fremgangsmaade, men jeg er ikke helt sikker paa, at det vil være en uanvendelig Fremgangsmaade. Jeg tror, det er en af de Ting, man under den kommende Grundlovsforhandling vil have Anledning til at drøfte og overveje. Men jeg er tillige sikker paa, at denne Foranstaltning ikke kan gennemføres uden en Grundlovsforandring, idet den ikke kan forenes med de nuværende Grundlovsbestemmelser. Med Hensyn til alle den Slags Ting vil man imidlertid fra vor Side møde fuldkommen Villighed til Overvejelse og Imødekommen. Det afgørende for os